

του Παναγιώτη Παπασαματίου

Αιολικά: «Ασπίδα» στην ενεργειακή κρίση – Το ευρωπαϊκό momentum και οι ελληνικές εκκρεμότητες

13 04 2026

Το πώς τα αιολικά πάρκα συγκρατούν τις τιμές της ενέργειας εν μέσω γεωπολιτικών εντάσεων εξηγεί σε συνέντευξή του στο Liberal ο Π. Παπασαματίου, Γενικός Διευθυντής της ΕΛΕΤΑΕΝ (Ελληνική Εταιρεία Αιολικής Ενέργειας).

Όπως επισημαίνει, σε μια περίοδο όπου η νέα κρίση στη Μέση Ανατολή και οι πιέσεις στο φυσικό αέριο επηρεάζουν ξανά την ευρωπαϊκή αγορά, η αιολική ενέργεια λειτουργεί ως ανάχωμα στις αυξήσεις, χάρη στο σταθερό κόστος παραγωγής και την ανεξαρτησία της από τα ορυκτά καύσιμα.

Μέσα σε αυτό το περιβάλλον, εντείνεται και η στροφή των επενδυτών προς τα αιολικά, τα οποία εμφανίζουν αυξημένη ζήτηση και ενισχυμένη παρουσία στην ελληνική αγορά, ιδίως μέσω συμβάσεων PPAs και νέων έργων που βρίσκονται σε εξέλιξη.

Ωστόσο, παρά τη δυναμική αυτή, ο κλάδος εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σημαντικές θεσμικές εκκρεμότητες, με βασικότερες τις καθυστερήσεις στην αδειοδότηση και τις αβεβαιότητες γύρω από το χωροταξικό πλαίσιο, που εξακολουθούν να επηρεάζουν την ταχύτητα υλοποίησης των επενδύσεων.

Συνέντευξη στη Μαργαρίτα Ασημακοπούλου

Κ. Παπασταματίου, υπό το πρίσμα της νέας γεωπολιτικής αστάθειας στη Μέση Ανατολή και των πιέσεων στις τιμές του φυσικού αερίου, μπορεί η αιολική ενέργεια να λειτουργήσει ως «ασπίδα» για την ευρωπαϊκή ενεργειακή ασφάλεια και να πυροδοτήσει ένα νέο κύμα επενδύσεων στον κλάδο;

Η αιολική ενέργεια λειτουργεί ήδη ως “ασπίδα” προστασίας για την Ευρώπη. Και η Ευρώπη το αντιλαμβάνεται: Για αυτό το 2025 ήταν έτος ρεκόρ νέων χερσαίων αιολικών πάρκων στην ήπειρό μας. Πρωτοπόρος ήταν η Γερμανία, η οποία επιπλέον αύξησε πάρα πολύ τις αδειοδοτήσεις νέων αιολικών. Αναλυτικά στοιχεία ανακοίνωσε η ΕΛΕΤΑΕΝ πρόσφατα: <https://eletaen.gr/ischyri-anaptyxi-tis-aiolikis-energeias-stin-evropi-kai-ton-kosmo/>

Υπό το πρίσμα της νέας γεωπολιτικής αστάθειας στη Μέση Ανατολή, η Γερμανία και το Ηνωμένο Βασίλειο ανακοίνωσαν εντός του Μαρτίου, την αύξηση ή την επιτάχυνση των στόχων και των σχεδιασμών τους. Στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες και στην Ελλάδα παρατηρούμε ξανά έναν πιο ορθολογικό – σε σχέση με πριν τον πόλεμο- πολιτικό λόγο που τονίζει την ανάγκη επιτάχυνσης της ενεργειακής μετάβασης.

Ασχέτως του πόσο περισσότερο ή λιγότερο έντονος θα είναι αυτή τη φορά οι επιπτώσεις από τη νέα ενεργειακή κρίση, η επανάληψή της υπογραμμίζει το επιχείρημα υπέρ των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Οι ανανεώσιμες αυξάνουν την ανεξαρτησία και την ασφάλεια. Επιπλέον προστατεύουν από τις αυξήσεις διότι δεν έχουν μεταβλητό κόστος καυσίμου και έτσι η τιμή τους μπορεί και παραμένει σταθερή χωρίς να εξαρτάται από τις διεθνείς κρίσεις των ορυκτών καυσίμων. Χάρη σε αυτά τα πλεονεκτήματα στήριξαν αποφασιστικά τους καταναλωτές και κατά την προηγούμενη κρίση που ξεκίνησε πριν την εισβολή στην Ουκρανία και κορυφώθηκε μετά από αυτή. Μια σύντομη τεκμηρίωση παρατίθεται στο σχετικό άρθρο της πρωτοβουλίας ask4wind: <https://ask4wind.gr/tech-myth09/>

Το βασικό συμπέρασμα που πρέπει να κρατήσουμε είναι ότι τα θεμελιώδη χαρακτηριστικά των ΑΠΕ που προστατεύουν τον καταναλωτή, παραμένουν διαχρονικά τα ίδια. Για αυτό στην τρέχουσα κρίση, οι αυξήσεις στο ρεύμα εξαιτίας του φυσικού αερίου θα ήταν μεγαλύτερες αν δεν είχαμε τα αιολικά πάρκα.

Το τελευταίο διάστημα παρατηρείται μια στροφή των επενδυτών προς τα εγχώρια αιολικά πάρκα, τα οποία φαίνεται να κερδίζουν έδαφος έναντι των φωτοβολταϊκών. Την ίδια στιγμή, οι περικοπές ενέργειας όχι μόνο αποτελούν πλέον πραγματικότητα, αλλά φαίνεται να εντείνονται. Ποιο τοπίο διαμορφώνεται για την ελληνική αγορά αιολικής ενέργειας;

Τα τελευταία δύο χρόνια παρατηρείται αυξημένη ζήτηση για αιολικά πάρκα από μεγάλους καταναλωτές και εκπροσώπους τους, που επιδιώκουν συμβάσεις PPAs. Αυτό οφείλεται στο ότι, χάρη στο πιο ομαλά κατανεμημένο προφίλ παραγωγής τους μέσα στο 24ωρο, τα αιολικά παράγουν με σταθερό και χαμηλό κόστος για τον καταναλωτή σε ώρες που η ενέργεια έχει υψηλή αξία, γεγονός που

τα καθιστά ιδιαίτερα ελκυστικά. Παράλληλα, επηρεάζονται σημαντικά λιγότερο από περικοπές ενέργειας και μηδενικές τιμές, ακριβώς λόγω αυτού του ετεροχρονισμού της παραγωγής τους. Πρόκειται για μια εγγενή ανθεκτικότητα των αιολικών, που μεταφράζεται σε βιωσιμότητα τόσο για τους καταναλωτές όσο και για τους επενδυτές.

Έτσι εξηγείται η εντονότερη στροφή επενδυτών προς τα αιολικά (Διευκρινίζω πάντως ότι ο κλάδος δεν σταμάτησε ποτέ να αναπτύσσεται, ούτε την περίοδο της μακράς οικονομικής κρίσης ούτε τις περιόδους υπερανάπτυξης των φωτοβολταϊκών). Το 2025 συνδέθηκαν στο δίκτυο νέες αιολικές επενδύσεις άνω των 420 εκατ. ευρώ. Μετά την κάμψη της ανάπτυξης το 2024, ο ρυθμός εγκαταστάσεων επανήλθε στον μέσο όρο της δεκαετίας. Σήμερα βρίσκονται υπό κατασκευή ή έχουν συμβολαιοποιηθεί επενδύσεις σχεδόν 1,5 δισ. ευρώ, που αναμένεται να συνδεθούν στο δίκτυο μέσα στους επόμενους 18 μήνες.

Λεπτομέρειες μπορεί να βρεθούν στην τελευταία ανακοίνωση της στατιστικής της αιολικής ενέργειας στην Ελλάδα: <https://eletaen.gr/d-t-statistiki-aioliki-energeias-2025/>

Παρόλα αυτά, βασικό αγκάθι για τον κλάδο παραμένει το αδειοδοτικό πλαίσιο των αιολικών έργων στην Ελλάδα. Εκτιμάτε ότι το νέο ειδικό χωροταξικό, που βρίσκεται υπό διαμόρφωση, μπορεί να δώσει ουσιαστικές λύσεις και να επιταχύνει τις επενδύσεις;

Παρά τις νομοθετικές βελτιώσεις των τελευταίων ετών, η αιολική ενέργεια παραμένει δέσμια απίθανων διοικητικών εμποδίων: Υπηρεσίες -εκτός του άμεσου ελέγχου του Υπουργείου Ενέργειας- δεν εφαρμόζουν αποτελεσματικά τη νομοθεσία: παραβιάζονται συστηματικά προθεσμίες, εκδίδονται γνωμοδοτήσεις εκτός αρμοδιότητας και απορρίπτονται ακόμη και τροποποιήσεις ήδη αδειοδοτημένων έργων που μειώνουν το περιβαλλοντικό αποτύπωμα.

Το αποτέλεσμα είναι ότι η αδειοδοτική διαδικασία ξεπερνά τη δεκαετία, όταν η ευρωπαϊκή νομοθεσία θέτει ανώτατο όριο τα 2,5 έτη. Επιπλέον, λιγότερο από το 3,5% των αιολικών που ξεκινούν να αδειοδοτούνται ολοκληρώνουν τελικά τη διαδικασία.

Απαιτείται μια ουσιαστική μεταρρύθμιση: το κράτος πρέπει να αξιολογεί συγκεκριμένα κάθε έργο, βάσει των πραγματικών τεχνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών παραμέτρων του, και σε εύλογο χρόνο να λαμβάνει τελική και οριστική απόφαση, είτε θετική είτε απορριπτική.

Δυστυχώς, όπως φαίνεται, το επικαιροποιημένο ειδικό χωροταξικό δεν θα επιλύσει το πρόβλημα. Αντί για την κατά περίπτωση αξιολόγηση, προσανατολίζεται σε οριζόντιους, τυφλούς αποκλεισμούς μεγάλων εκτάσεων, απαγορεύοντας εκ των προτέρων την εξέταση έργων. Έτσι θα ακυρωθούν χωρίς αξιολόγηση έργα υψηλής ποιότητας, ακόμα και σε περιοχές με ισχυρό αιολικό δυναμικό. Αυτό θα επηρεάσει αρνητικά το κόστος ενέργειας.

Η ΕΛΕΤΑΕΝ έχει δημοσιοποιήσει ένα αναλυτικό Κείμενο Πολιτικής για το περιεχόμενο και την κατεύθυνση της επικαιροποίησης του ειδικού χωροταξικού των ΑΠΕ: <https://eletaen.gr/theseis-kai-apopseis-gia-eidiko-chorotaxiko-plaisio-ape/>

Αναφορικά με τα υπεράκτια αιολικά, σε αυτή τη φάση αναμένουμε ακόμα τη σχετική υπουργική απόφαση. Ποια είναι τα κρίσιμα ορόσημα για την ανάπτυξή τους στην Ελλάδα και ποιοι παράγοντες θα κρίνουν την ταχύτητα υλοποίησης των πρώτων έργων;

Η Ελλάδα δεν έχει ακόμη ανταποκριθεί στις προσδοκίες που καλλιέργησε. Απαιτείται η εφαρμογή του νόμου του 2022: να εκδοθεί η απόφαση για την έγκριση του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης ΥΑΠ,

να δοθεί η δυνατότητα στην ΕΔΕΥΕΠ να προχωρήσει στις αναγκαίες τεχνικές μελέτες και να καθορισθούν οι παράμετροι αποζημίωσης και οι όροι των μελλοντικών διαγωνισμών.

Πέρα αυτών, καθοριστικός παράγοντας θα είναι ο ρυθμός μείωσης του κόστους των πλωτών ανεμογεννητριών, που εξαρτάται διεθνώς από την κλίμακα παραγωγής και τη βιομηχανοποίηση. Οι πρόσφατες, διαδοχικές και διαφορετικές, κρίσεις με τις αναταραχές στον πληθωρισμό και τις εφοδιαστικές αλυσίδες, έχουν επιβραδύνει παγκοσμίως αυτή τη διαδικασία, αλλά ταυτόχρονα διατηρούν ανοικτό το παράθυρο ευκαιρίας για την Ελλάδα που έχει ακόμα χρόνο για να προετοιμαστεί και να κερδίσει το χαμένο έδαφος.

Η ανάπτυξη των δικτύων αποτελεί βασική προϋπόθεση για την περαιτέρω διεξόδυση των ΑΠΕ και συνολικά για την ενεργειακή μετάβαση στην Ευρώπη. Πού βρισκόμαστε σήμερα σε επίπεδο υποδομών και ποιος είναι ο ρόλος της Ελλάδας στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού Grids Package;

Σήμερα, η Ελλάδα διαθέτει διεθνείς διασυνδέσεις συνολικής ικανότητας πάνω από 10.000 MVA και, δια του ΑΔΜΗΕ, προωθεί νέες από θα την αυξήσουν κατά 50% μέσα στα επόμενα επτά χρόνια, κάτι ιδιαίτερα ενθαρρυντικό. Προωθεί επίσης σημαντικές εγχώριες διασυνδέσεις όπως τη διασύνδεση όλων σχεδόν των νησιών. Μάλιστα το 2026 είναι το πρώτο έτος πλήρους λειτουργίας της εμβληματικής διασύνδεσης της Κρήτης.

Συνολικά η Ευρώπη χρειάζεται επενδύσεις σε νέα δίκτυα σχεδόν 600 δισ. ευρώ έως το 2030. Στο πλαίσιο αυτό έχει ανοίξει, σε διάφορα επίπεδα, η συζήτηση για τη χρηματοδότηση.

Για παράδειγμα στις αρχές Μαρτίου η Ε.Ε. παρουσίασε νέα στρατηγική, με μεγαλύτερο ρόλο της ΕΙΒ και νέα εργαλεία όπως εγγυήσεις και τιτλοποιήσεις τραπεζικών δανείων ή και μελλοντικών εσόδων των διαχειριστών, ώστε να κινητοποιηθούν περισσότερα ιδιωτικά κεφάλαια, επενδυτικά και τραπεζικά. Η στρατηγική αφορά συνολικά την ενεργειακή μετάβαση αλλά προφανώς ένα μεγάλο μέρος των πόρων θα διοχετευθεί στα δίκτυα. Εξετάζει επίσης τη δημιουργία από την ΕΙΒ ενός Strategic Infrastructure Investment Fund (SII Fund) ώστε να στηρίξει κυρίως με equity τους διαχειριστές δικτύου. Μέρος αυτής της συζήτησης είναι και ο τρόπος αξιοποίησης πόρων που συλλέγουν οι διαχειριστές από τις συμφορήσεις των δικτύων.

Η Ελλάδα έχει πολλά να κερδίσει από την πρόωθηση των διασυνδέσεων και την πρόοδο της ενιαίας αγοράς. Στο πρόσφατο παρελθόν πληρώσαμε με συστηματικά ακριβότερες τιμές τις σχετικές ασυμμετρίες και ελλείψεις που παρατηρούνται στο ευρωπαϊκό σύστημα. Για αυτό η Ελλάδα, και δια της Κυβέρνησης και δια του ΑΔΜΗΕ, έχει κινηθεί σωστά προωθώντας και ζητώντας συλλογικές λύσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο, και εξηγώντας ότι οι διασυνδέσεις δεν είναι αποκλειστικά θέμα των εθνικών κρατών αλλά ευρωπαϊκή πρόκληση που χρειάζεται ευρωπαϊκή απάντηση.